

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponent*

Autor/ka práce: Alžběta Jurčová

Název práce: **Social and Environmental Mobilization in the Arctic: Exploring the Discursive Strategies of the Gwich'in People**

Vedoucí práce: Ondřej Císař

Oponent/tka: Zdeněk Uherek

Navržené hodnocení: B–C

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cílem práce je porozumět diskurzivním praktikám Gwich'inů bránících se navrhované těžbě ropy v Arctic National Wildlife Refuge. Autorka nejprve zahrnula téma do kategorie environmentálních hnutí, představila národ Gwich'inů, v teoretické části se zaměřila na vývoj konceptualizace člověk a příroda a v metodologické části se soustředila na kritickou diskurzivní analýzu a Van Dijkovo pojetí diskurzu, které pak aplikovala na výpovědi přednesené zástupci Gwich'inů před americkými kongresmany. Ve všech částech práce autorka projevila velkou erudici a cíl práce s drobnými rezervami splnila.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Tak, jak autorka s tématem pracuje, se i opírá o dostatek relevantní literatury. Zejména v teoretické části a v diskusi je ale její zaměření relativně úzké a odhlíží od kontextu dalších emancipačních hnutí „indigenous people“, které probíhají po celém světě se srovnatelnou argumentací. Tato hnutí jsou nejméně 40 let odborně sledována a k jejich průběhu existuje rozsáhlá literatura.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Autorka měla k dispozici relativně omezený výchozí materiál. Ke splnění cílů práce však vhodně posloužil. Respektovaný text by však musel vycházet z větší škály zdrojů a informací.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autorka velmi dobře pracuje s teoretickými koncepty a dobře obhájí zvolenou metodologii. V diskusi ukazuje čtyři diskurzivní strategie, které Gwich'inové používají ve snaze prosadit svoji představu vztahování se k Arctic National Wildlife Refuge. Samozřejmě diskurzivních strategií by bylo možné lokalizovat více. Já osobně vidím silnou strategii v ztotožnění karibu a člověka, kteří mají jedno srdce. Zde Gwich'inové podle mého názoru pracují s argumentem, který má ukázat, že v daném případě zabít toto zvíře a člověka je v podstatě totéž. Autorka dobře ukazuje ontologickou pluralitu zdůrazněnou v Gwich'inovské argumentaci. O jejich konceptualizaci člověka a přírody, která by překračovala argumentaci v analyzovaných textech.

Autorka zůstává u předloženého jednotlivého případu. Její argumentační prostor by se zejména v diskusi výrazně rozšířil, pokud by přihlédla, jak už bylo řečeno, k další literatuře o „indigenous movements“. Velmi známé jsou iniciační Colonial Situations editované Georg W. Stockingem (jr.)

kde zvláště text od Harvey Feita, The Construction of Algonquinian Hunting Territories kontextualizuje autorčina zjištění. Podobně instruktivní je Harald Eidheim v publikaci Stages of Development of Saami Selfhood, kterou následně též komentuje Thomas Hylland Eriksen v pasáži Territorial Conflict ve své Ethnicity and Nationalism. Oba ukazují, že prezentace odlišných přístupů k přírodě širší veřejnosti tyto přístupy vzájemně sblíží, jinak by se neocitly na stejné diskurzivní rovině. Totéž je patrné i v autorčiných ukázkách, nejmarkantněji v dokumentu 3 a 5, které zjevně připravili a prezentují lidé, jejichž biografie je staví na pomezí mezi svět, pro který argumentují a proti kterému argumentují.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

ano

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

standardní

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).
Nazývat skupinu lidí jako „tribe“ je poněkud anachronické.

Předností práce je, její logická stavba, dobře vedená argumentace zejména v empirické části. Teoretická část se podrobně zaměřuje na diskusi člověk kontra příroda. Diskuse o binární opozici člověka a přírody ve světě moderním a plurality ontologií přírody ve světě postmoderním sice též patří k tématu práce, ale dotýká se ho jen z části, jelikož známe argumentaci Gwinch'inů v kongresu, ale o jejich ontologiích přírody toho víme jen velmi málo. Navíc autorka staví pojetí člověka a přírody v pojetí moderním a postmoderním opět vůči sobě opět do jakési binární opozice a nebere v úvahu rozporuplnost zejména moderního diskurzu. Otevření kultivované přírody širokým vrstvám, téma národních parků, ochrany přírody, celospolečenské zodpovědnosti za ochranu a poznávání přírody, romantický vztah k přírodě, to jsou témata spojená s modernou a industriální epochou stejně jako s epochou postmoderní.

8. Náměty na diskusi při obhajobě práce.

Je možné se něco více dozvědět o osobách, které vedly za Gwinch'inou diskusi s kongresmany?

9. Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému: [ ] Theses [x] Turnitin [ ] Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly:

Nenacházím pochybení

Celkové hodnocení práce:

Přes drobné kritické poznámky shledávám práci jako vysoce hodnotnou a splňující požadavky na diplomové práce.

Datum: 11. 9. 2023

Podpis: Zdeněk Uherek